
דייט עם דוב קוטב

אנחנו רגילים לראות בעלי חיים שונים בנוף העירוני סביבנו: חתולי רחוב, ציפורים, לפעמים גם קיפוד מזדמן, אבל תארו לעצמכם שיום אחד תיתקלו ברחוב בדוב קוטב. סיטואציה כזו היא שגרתית למדי עבור תושבי העיירה הקטנטנה קקטוביק (Kaktovik) שבצפון אלסקה, שמוצפת בכל קיץ במהגרים לבנים ושעירים. דובי קוטב רבים שמגיעים מים בופור הסמוך (Sea Beaufort) מעבירים בעיירה את ימי הקיץ ההולכים ומתחממים משנה לשנה, וחיים בדו קיום לצד תושביה האנושיים. בעיירה חיים כ-260 תושבים, רובם הגדול משתייכים לאחת הקהילות הילידיות של האזור, האינופיאטים (Inupiat). אנשי העיירה צדים לוויתנים מזה אלפי שנים, ושאריות הצייד מספקות תזונה לדובי הקוטב, זאת אף על פי שמדובר בתזונה לא מספקת ביחס לתפריט כלבי הים עתיר השומן שעליו התבססו לאורך השנים. "קקטוביק היא אחת מהעיירות הנידחות הרבות שבאלסקה. מבחינת כבישים היא מנותקת משאר אלסקה ובקיץ אפשר להגיע לשם רק באמצעות מטוסים קלים", מספר עופר גלמונד, מדריך טיולים ישראלי שמתמחה במסעות לאלסקה. "דובי הקוטב מגיעים לקקטוביק בתקופה מאוד מסוימת של השנה, בסוף אוגוסט ותחילת ספטמבר, ורואים אותם בעיקר איפה שיש שרידים של לוויתנים. בעצם,

דובי קוטב ניזונים מפגר של לווייתן ליד העיירה קטוביק. תצלום: LaBar .T Arthur

סיירת הדובים

רבים מדובי הקוטב שמסתובבים באזור העיירה נראים בריאים ושמנמנים, בעיקר בזמן עונת ציד הלווייתנים. בתקופה זו, פרוות דובי הקוטב עוטות גוון חום-צהבהב, במקום הצבע הלבן המוכר כל כך, זאת משום שהם מתלכלכים משאריות הלווייתנים ואוהבים להתגלגל בחול. בשעות היום, דובי הקוטב מסתובבים בעיקר בשולי העיירה, אוכלים, מנמנים ומבלים עם הגורים שלהם. בלילה, דובי הקוטב אוזרים אומץ ונכנסים לעיירה עצמה. בשעות אלה תושבי העיירה יודעים שמסוכן ללכת בחוץ בלי נשק או ספריי נגד דובים. אם הדובים מתחילים להשתולל, סיירת מיוחדת של העיירה לטיפול בדובי הקוטב של מגיעה ומסלקת אותם באמצעות חזיזים ופנסים. התופעה המיוחדת מושכת אל קטוביק תיירים רבים, צלמי טבע ועיתונאים. ב-2015, למשל, 1,200 תיירים הגיעו לעיירה, ששטחה היבשתי עומד על שני קילומטרים רבועים בלבד. בדרך כלל, היחסים בין דובי הקוטב לתושבי העיירה האנושיים הם שלווים. התושבים סבלנים כלפיהם, ועם כל שאריות הלווייתנים בסביבה אין לדובי הקוטב הרבה סיבות להתעסק עם בני האדם. מעולם לא נרשמו בקטוביק מקרים בהם דובי קוטב תקפו אנשים. עם זאת, גלמונד מציע לנקוט זהירות. "יש באלסקה הרבה מקומות בהם אפשר לראות דובי קוטב וזאת אחת החוויות המדהימות שיש. ברוב המקומות זה מאוד מסודר, עם פקחים, נהלים והסברים ברורים, אבל בקטוביק זה מערב פרוע. אפשר פשוט לקחת סירה ולהתקרב לדובי הקוטב", הוא אומר. "מצד אחד, זה מאוד בראשיתי, אבל מצד שני זה מסוכן בטירוף, כי מדובר בחיה אגרסיבית. בניגוד לדובים אחרים, כמו גריזלי, דובי קוטב הם לא צפויים - זו חיה שרגילה לאכול כל מה שהיא רואה שזז". מספר דובי הקוטב שבחרים להעביר את הקיץ על החוף במקום להישאר על הקרח הימי הולך וגדל בכל שנה. לפי [מחקר שנעשה באזור](#), כ-20 אחוז מדובי הקוטב בדרום ים בופור בוחרים לרדת לחוף בקיץ, זאת לעומת שישה אחוזים בלבד שעשו זאת לפני עשרים שנה. בספטמבר האחרון, נרשם בקטוביק מספר שיא של 80 דובי קוטב ששהו בו זמנית בעיירה הקטנה וסביבתה. מספר הימים שדובי הקוטב נשארים על החוף הולך וגדל גם הוא: השנה דובי הקוטב נשארו 56 יום, זאת בהשוואה ל-20 יום בלבד לפני עשרים שנה.

דובים רעבים

מובן שדובי הקוטב לא מגיעים לעיירה רק כי מתחשק להם לבקר את תושביה. למעשה, אין דרך טובה יותר להגדיר אותם מאשר פליטים סביבתיים. שינוי האקלים הולך ומעלים

את סביבת החיים הטבעית של דובי הקוטב, שתלויים בקרח ימי על מנת לצוד את כלבי הים החיוניים כל כך לתזונתם. על פי נאס"א ומינהל האוקיינוסים והאטמוספירה הלאומי של ארצות הברית (NOAA), שנת 2016 היתה [השנה החמה ביותר מאז החלו המדידות](#) - זו היתה השנה השלישית ברציפות ששברה את שיא הטמפרטורה העולמית הממוצעת. ב-2016 היקף שטח הקרח הימי היה הנמוך ביותר שנמדד אי פעם. **שינויים בשטח הקרח הימי מאז 1984:** נגן וידאו 00:00 01:23 חוקרים צופים שאם המגמה הנוכחית תימשך, כשני שלישי מאוכלוסיית דובי הקוטב תיכחד במהלך המאה הנוכחית. כבר עכשיו, דובי הקוטב מגיעים לקקטוביק במצב גופני פחות ופחות טוב בכל שנה. במקביל, מספר התיירים המבקרים בעיירה הולך וגדל, דבר החושף את דובי הקוטב ליותר אינטרקציות עם בני אדם. מומחים חוששים שאם מספר דובי הקוטב שנאלצים להגיע לעיירה ימשיך ויעלה, כמות האוכל הזמינה עבורם בקקטוביק כבר לא תספיק, ודובי קוטב רעבים כבר עלולים להיות מסוכנים מאוד. בעקבות הכתבה ב"זווית" הסיפור פורסם גם ב-????